

Nr 90.

Av herr Jacobson m. fl., angående utredning och allmän översyn rörande arbetaresmåbrukarverksamheten.

Arbetaresmåbrukslåneverksamheten, vilken från början varit avsedd att utgöra ett medel till åstadkommande av bättre försörjning för de skogsarbetare, som anses kvalificerade till erhållande av sådana lån, har utan tvekan varit av utomordentligt stor betydelse. Även om man måste konstatera en del misslyckanden, vars orsaker i de flesta fall äro att söka i en uppskörtning av jordpriset, olämplig jord m. m. förringar dock detta icke det värde av den stora betydelse, som denna verksamhet haft för den norrländska arbetarebefolkningen.

Men allt efter som verksamheten växt ut ha befogade och allvarliga klagomål framkommit. Redan tidigare har det varit uppenbart att nu utgående lånesumma är otillräcklig, vilket måste i ännu högre grad bli fallet med nu stigande arbets- och materialkostnader. På de allra flesta håll har det under de senaste åren visat sig ytterst svårt, för att icke säga omöjligt, att iordningsställa de föreskrivna byggnaderna, vartill kommer uppodling av jorden. En del låntagare ha lyckats uppbringa privata lån, men de allra flesta stå utan möjlighet att fullfölja byggnadsarbetet.

Det är uppenbart att en del av dessa låntagare under de fem första åren icke hinna få sin ekonomi så stabiliserad att de redan under det sjätte året äro mäktiga erlægga den stipulerade amorteringsdelen. Ty det är att märka, att småbrukaren själv, samtidigt som han i största möjliga mån skall vara behjälplig med byggnadernas uppförande och jordens uppodling, måste draga försorg om familjens utkomst.

Det skulle under sådana förhållanden ligga närmast till hands att råda bot på dessa missförhållanden genom att hos riksdagen begära dels höjning av lånesumman dels en utökning av den amorteringsfria tiden.

Med allt beaktande av värdet genom dylik provisorisk lösning hålla vi dock före, att tiden nu är inne för en *allmän översyn* av hela arbetaresmåbrukarverksamheten. Vad som inte minst motiverar en dylik inställning är den omständigheten att innehavare av arbetaresmåbruk, som i många fall hava stora barnskaror, icke i samma utsträckning komma i åtnjutande av den hjälp, som numera står till buds till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer. Att vid inredning av jämväl rum

Bihang till riksdagens protokoll 1942. 4 saml. Nr 88—91.

i vindsvåningen lånesumman nu höjes med högst 1 000 kronor, som en engångshjälp till barnrika familjer, kan icke anses vara till fyllest.

Av skilda orsaker, främst den låga levnadsstandard, varunder de norr-ländska skogsarbetarna leva, torde den för denna arbetaregrupp så värdefulla arbetaresmåbruksrörelsen aldrig kunna erhålla en sådan omfattning, att den kan bereda någon större del av skogsarbetarna lättnad i bostads- och försörjningsproblemet. Man har grundad anledning antaga, att många — inte minst de barnrika familjerna — fortfarande komma att få söka livnära sig och sina oftast stora familjer med de blygsamma inkomster, som skogs- och flottningsarbetet kan inbringa. Av såväl humanitära samt framförallt av befolkningspolitiska skäl ha statsmakterna i olika avseenden med kraft gripit in för att stödja och hjälpa de befolkningslager, som ekonomiskt äro sämst ställda, och fastän problemet om hur det allmänna lämpligast och effektivast skall sätta in sitt stöd för att åstadkomma bättre bostadsförsörjning för skogsbygdens folk icke tillhör de lättaste att lösa, böra dock vissa vägar stå öppna, som närmare böra utredas. Hit hör exempelvis frågan rörande, huruvida icke innehavare av arbetaresmåbruk med många barn bör komma i åtnjutande av familjebidrag på sätt, som nu utgå till mindre bemedlade, barnrika familjer, som erhållit bostadslån. I samband härmed aktualiseras en annan fråga, den nämligen, huruvida icke mindre bemedlade, barnrika familjer på landsbygden, tillhörande de befolkningsgrupper, vilka enligt utfärdade bestämmelser äga möjlighet erhålla lån ur arbetaresmåbrukslånefonden, borde få komma i åtnjutande av bostadsanskaffningslån för såväl nybyggnad som förbättring och ombyggnad av äldre bostadshus på de villkor, som gälla för mindre bemedlade, barnrika familjer, som erhålla bostadslån. En fråga, som även bör bli föremål för utredning, är att möjligheter skapas för innehavare av arbetaresmåbruk att erhålla lån ur riksdagens anslag till nyodling m. m. vid ofullständiga jordbruk. Genom tillkomsten av arbetaresmåbrukslånen skulle företrädesvis medellösa skogsarbetare beredas möjlighet att åstadkomma mindre jordbruk, varå kunde födas ett par eller tre kor. Härigenom skulle arbetaresmåbruksinnehavarna erhålla ett ekonomiskt tillskott, vilket tillsammans med arbetsinkomsten i övrigt skulle ge en rikligare försörjning än som tidigare utan jordbruk kunnat åstadkommas. Den rikligare försörjningen kan emellertid icke realiseras utan uppodling av större delen av arbetaresmåbrukets jordareal, som enligt gällande bestämmelser i varje särskilt fall bör innehålla minst två hektar. Tyvärr ligger det ofta så till, att arbetaresmåbrukslåntagarna på grund av sin ekonomiskt svaga ställning icke äga förmåga att utföra den nödvändiga odlingen inom rimlig tid. Arbetaresmåbrukslånet är visserligen avsett att även i någon mån kunna användas för bekostande av odling, men räcker ju icke ens för byggnaderna. Det visar sig också nu, att arbetaresmåbrukare i talrika fall måste söka anstånd med odlingens fullgörande.

Det vore endast en gärd av rättvisa att även innehavare av arbetaresmåbruk erhöile bidrag till nyodling ur nyssnämnda anslag.

Med stöd av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en *skyndsam* utredning och allmän översyn rörande arbetaresmåbruksverksamheten och för riksdagen framlägga förslag, vartill denna utredning kan giva anledning.

Stockholm den 20 januari 1942.

Uddo R. Jacobson.

E. Oskar Akerström.

Sigfrid Jonsson,
Alsen.

Ernst Hage.

Verner Hedlund,
Östersund.

Gösta Skoglund.

Elof Lindberg.

O. W. Lövgren.

E. W. Norén.

Evald Ericsson.

Lars Jonsson.

...and the fact that the program is a part of the curriculum. The program is a part of the curriculum, and the fact that it is a part of the curriculum is a key factor in its success. The program is a part of the curriculum, and the fact that it is a part of the curriculum is a key factor in its success.

The program is a part of the curriculum, and the fact that it is a part of the curriculum is a key factor in its success. The program is a part of the curriculum, and the fact that it is a part of the curriculum is a key factor in its success.

...and the fact that the program is a part of the curriculum.

...and the fact that the program is a part of the curriculum.

...and the fact that the program is a part of the curriculum.

...and the fact that the program is a part of the curriculum.

...and the fact that the program is a part of the curriculum.

...and the fact that the program is a part of the curriculum.

...and the fact that the program is a part of the curriculum.

...and the fact that the program is a part of the curriculum.

...and the fact that the program is a part of the curriculum.

...and the fact that the program is a part of the curriculum.

...and the fact that the program is a part of the curriculum.

...and the fact that the program is a part of the curriculum.

...and the fact that the program is a part of the curriculum.